

Nadeem sota el llit

MAR BOSCH

QUAN TOT ERA COM ABANS i tenia por de nit, cridava la mare. Ella em portava un got de llet i s'esperava que me'l prengués, asseguda al meu costat. El llit de casa era tou i, quan ella s'hi asseia, es doblegava com una fulla. Per fer-me riure, per demostrar-me que a sota no hi havia cap monstre que sortís si m'adormia a ensenyar-me les dents, la mare botava fins a tocar a terra i em deia: "Si n'hi havia algun, ja l'hauré xafat". I jo reia, tal com ella volia, amb la boca oberta i fent molt de soroll. Mai no em va caldre comprovar si realment la mare havia esclafat l'intrús; era una d'aquelles coses que em creia d'ella, només perquè les deia amb molta seguretat, com quan em deia que em despertés al matí o se m'enganxarien els llençols a la cara, que m'afanyés, a plena veu, que m'espavilés, que fariem tard. Ho deia amb uns brams musicals que jo escarnia sota els llençols, fluixet. Un dia, però, em vaig despertar amb el so d'una enorme trencadissa i els cops que semblaven de porta però que després vaig entendre que no ho eren. La mare cridava des del fons del passadís: "Sota el llit, Nadeem, sota el llit!". I va entrar a l'habitació com una onada, amb la Reem a coll. Tots tres d'una revolada sota el llit. I jo em vaig escapolar, és clar, amb la por que tenia de trobar-hi qui sap què, allà sota! "Que no vull!", vaig cridar. Recordo que em va mirar i em va agafar fort el canell, tan fort que encara em fa mal de pensar-hi: "Tots a sota el llit. No tindrem por", deia amb aquella convicció que jo em creia d'ella, només perquè ho deia amb molta seguretat; com quan, dies després d'ensurts com aquell i anades i vingudes al refugi dels gats, em va dir que ens n'haviem d'anar. Que havíem de marxar, que si ens quedàvem aturats moríem.

I vam marxar molt, les setmanes que van venir, massa. No ho vam fer sols, val a dir. Sempre amb altra gent, coneguts i no coneguts, a

pilons, moltes vegades i sense parar gairebé mai. A collibè també hi anàvem quan no podíem més, els nens no gaire grans com jo. A vegades marxàvem en barca, en tren, en autobús, marxàvem fins i tot durant les llargues esperes, i marxàvem quan dormíem: en somnis tampoc no ens aturàvem. Però sobretot ho fèiem a peu, camps a través, fronteres a través i en corrua. I vam trobar policies que volien que ens aturéssim. Però com que això no ho podíem fer, vam girar cua més d'un cop i de dos, buscant altres camins cap al nord.

Moltes vegades m'he imaginat que, si un ocell ens hagués seguit des d'Alep fins a Munic, hauria pensat que érem formigues, perquè ens seguíem els uns als altres com si tinguéssim molt clar on era el formiguer, formigues allargassant-nos i arplegant-nos i assemblant-nos molt, tant que des de l'aire bé podria dir que érem una sola cosa. I jo l'envejo, aquell ocell, perquè podia estar per sobre nostre, prou lluny per a mirar més enllà i desfer-se de nosaltres amb els ulls i veure altres coses; no sentir com ploraven els nens més petits que jo, els homes més grans i els més joves, i les mares i àvies i noies, i els nens mitjans com jo, però jo no. Jo no plorava, que quedí clar. No ho podia fer llavors perquè, des que el pare no hi era, m'havia convertit en l'home de la casa. Per tant, sempre que ploro ho faig en un racó, arraulit i capcot, que ningú no em vegi. Però amb la mare havíem quedat que jo no havia de tenir por i menys d'aquella manera, aturada, una por que no es movia. Havíem quedat que havíem de marxar, que o marxàvem o moríem. I morir per plorar en un racó era una cosa que no em vaig poder permetre durant aquell trajecte en què vaig conèixer gent igual que nosaltres i gent tan diferent i d'altra tan perillosa. Però sé que no era culpa seva, com miraré d'explicar-vos, que era culpa del sol de cada lloc on anàvem a parar per no aturar-nos. Aleshores, quan tot era com abans, no sabia com era el sol d'altres llocs del món, ni tan sols m'ho havia plantejat, la veritat. Avui ho sé, i tot això tinc de guanyat, perquè no penso conèixer cap més sol que el que he trobat a Alemanya.

El sol. Per més que diguin, jo sé que enlloc no és el mateix i que fins i tot canvia les persones. Vaig saber què passava sota el sol d'alguns països abans d'arribar aquí: el sol de Macedònia, per exemple. Aquell era mesell com una gotera i era pertot arreu, fins i tot a la seva bandera. Feia desesperar. Recordo la llum a l'estació de Gevgelija; una escalfor pudent i seca, de cos contra cos, de minuts que toquen les hores i del temps que no passa mai, que s'estanca com l'aigua que no corre. Els

homes es tornaven impacients i desconsiderats. Quan arribés el tren que ens havia de dur a Sèrbia, pujaríem les dones i els nens primer, ens dèiem els uns als altres. Però no va ser pas així. El sol de Macedònia els va entrar al pit i els va assecar el cor. Va arribar el tren i s'amuntegaven com bèsties per pujar-hi, abraonant-se els uns contra els altres. Els hi anava la vida, és clar, i els cors assecats pel sol de Macedònia no estan per gentileses. Si haguéssim intentat pujar-hi aleshores, hauríem mort esclafats. O sigui que vam fer més temps encara, esperant que una mica de sort ens permetés pujar a aquell tren, a punt de rebentar d'homes grossos, o esperar el següent, el de les famílies, el de les dones i els nens primer. Mentrestant, gronxàvem la Reem sota l'ombra d'una figuera, la mare i jo, perquè pogués dormir. Vam agafar un llençol, el vam tensar per les quatre puntes i li fèiem la barqueta. I jo mirava com s'adormia en aquell bressol improvisat. Mirava la meua germana que estimo tant i a qui explicaré tot això que he après del sol, dels homes i de nosaltres. La mirava i li envejava aquella migdiada sota l'ombra de la figuera i les rialles que agradaven tant a la mare: així, fortes i de boca de pam, ben iguals que les meves quan tot era com abans. Quan tot era com abans.

Mar Bosch (Girona, 1981), llicenciada en Filosofia, va obtenir el premi Just M. Casero amb la seva primera novel·la, 'Bedlam. Darrere les hores càlides' (2013). En el 2016 va publicar la segona, 'Les generacions espontànies'.